

[Ministeren for særlige Anliggender.]

Forhold, der staar i Forbindelse med den tyske Besættelse af Danmark.

Som det høje Ting vil se, er der heller ikke stillet Forslag om, at Bemyndigelsen skulde omfatte Erstatningslovens Afsnit 4 om fuld Erstatning for Tingsskade til alle Kombattanter. Her ligger Bevisspørgsmaalet baade med Hensyn til vedkommendes Deltagelse i Kampen mod Aksemagterne og med Hensyn til Skadernes Indtræden for vanskeligt, og det er praktisk talt ugerligt at fremskaffe en rimelig Vurdering af de Skader, der er sket i fjerne Lande.

Erstatningsraadet skal da efter Forslaget kunne yde Hædersgaver til hjemvendte danske Statsborgere, der er blevet alvorligt invalideret i Kamp paa de Allieredes Side, og til efterladte efter danske Statsborgere, der ved deres Indsats for den allierede — og dermed naturligvis ogsaa for Danmarks — Sag har sat Livet til.

Endvidere skal Erstatningsraadet være bemyndiget til at give Godtgørelse for Lidelse og Tort til de hjemvendte. Det drejer sig her om to Grupper af Tilfælde. For det første skal denne Godtgørelse kunne ydes, for saa vidt vedkommende har været underkastet Frihedsberøvelse paa Grund af sin Deltagelse i Frihedsbevægelsen i det paagældende Land, f. Eks. hvis han har sluttet sig til Undergrundsbevægelsen i Frankrig eller i andre besatte Lande. Men dernæst skal der ogsaa kunne udbetales Godtgørelse for Lidelse og Tort til Personer, der blev underkastet Frihedsberøvelse af allierede Myndigheder, naar denne Frihedsberøvelse skyldes, at de paagældende Myndigheder paa Grund af Danmarks politiske Holdning under Besættelsen har anset vedkommende for at høre til en upaalidelig eller fjendtligsindet Nation; det er saaledes forekommet, at de frie franske Myndigheder i Afrika har fængslet Danske, fordi de ikke kunde regne os for allierede paa det paagældende Tidspunkt. Godtgørelserne for Lidelse og Tort skal kunne ydes efter Erstatningslovens Satser, men det følger af Lovens Karakter af en Bemyndigelseslov, at Erstatningsraadet staar frit med Hensyn til at fastsætte lavere Beløb.

Med Hensyn til den sidstnævnte Gruppe af Tilfælde dækker Bemyndigelsen efter Lovforslaget, for saa vidt angaar søfarende, det samme Omraade som Bestemmelsen i § 8 i det af Handelsministeren forelagte Lovforslag om visse søfarendes Ret til Afregning med Statskassen m. m. Denne Bestemmelse giver ogsaa Erstatninger for Lidelse og Tort efter Erstatningslovens Satser, naar

den danske søfarende i Tiden mellem 9. April 1940 og Hjemkomsten har været underkastet Internering eller anden Frihedsberøvelse. Den Godtgørelse, der er Tale om i Afregningsforslaget, har den søfarende en ubetinget Ret til, men den gaar ind i det Regnskab, paa Grundlag af hvilket Afregningen med Statskassen finder Sted. Der er imidlertid ikke nogen Fare for, at der her skal blive ydet dobbelt Godtgørelse. Det her forelagte Lovforslag giver jo kun en Bemyndigelse til Erstatningsraadet, og det er en selvfølgelig Forudsætning, at Erstatningsraadet — hvori Handelsministeriet i øvrigt er repræsenteret — vil sikre sig, om vedkommende søfarende faar tillagt nogen Ydelse efter Afregningslovens § 8, inden Raadet træffer Bestemmelse om, hvorvidt der i Henhold til Bemyndigelsesloven skal ydes ham en Godtgørelse efter Erstatningslovens Afsnit 3.

Endelig skal Erstatningsraadet være bemyndiget til at yde den beskedne Retableringshjælp paa indtil 5 000 Kr. til Paabegyndelse eller Fortsættelse af Virksomhed eller Uddannelse eller til Afhjælpning af følelige økonomiske Tab, som kan ydes Ofrene for de tyske Overgreb her i Landet. Denne Bemyndigelse kan være særlig tiltrængt over for dem, der er kommet hjem, efter at de paa Grund af fjendtlige Overgreb — jeg tænker særlig paa Forholdene i det fjerne Østen — har mistet alt, hvad de ejede og havde.

Det ligger i Bemyndigelsesregelen, at Erstatningsraadet, naar Omstændighederne taler derfor, kan give Ydelserne delvis og f. Eks. fradrage, hvad de paagældende modtager i Pensioner eller Hædersgaver el. lign. fra den allierede Stat, i hvis Tjeneste de har staaet.

Hvor mange der vil kunne faa Erstatning efter Bestemmelsen i § 1, er det vanskeligt at sige noget sikkert om. Men efter de Oplysninger, vi har, maa det antages, at det kun er nogle faa Hundrede Danske, der er vendt hjem fra allierede Lande efter Befrielsen, og der er Grund til at tro, at kun en meget begrænset Del af disse vil søge Erstatning efter denne Lov, ligesom Begrænsningerne i den foreslaaede Bemyndigelse til Erstatningsraadet vil indskrænke Antallet af Personer, der kan faa Erstatning. Under alle Omstændigheder vil det Budget, der i sin Tid blev lagt for Udgifterne efter Erstatningsloven, ikke blive overskredet.

De samlede Udgifter ved Erstatningsloven blev i sin Tid efter Udvidelsen af Afsnit 1 af min Forgænger, det ærede Medlem Hr. Mogens Fog, ved Lovforslagets